

O D ■ I D E J E ■ D O
P R O I Z V O D A □
S ■ I D E J O M

Grigor Ćorić

Nedavno sam čitajući jedan članak naišao na zanimljivu Budinu misao. Ona kaže: “Ne činite ništa. Vrijeme je previše dragocjeno da bi se bacalo”. Pomislih, što bi se dogodilo da ovu preporuku jako pojednostavimo a zatim je pokušamo primijeniti na naše svakodnevno bavljenje audiofilijom. Odgovor na to pitanje prilično je jednostavan. Umjesto da redovito zamjenjujemo desetke komponenti svoga sustava, razvlačimo metre kabela, premještamo sustav s jednog mjesta na drugo, postavljamo ga na nožice napravljene iz svih mogućih materijala i tko zna što sve ne a sve u cilju postizanja idealne reprodukcije (ma što god to nekome značilo) trebali bismo, slijedeći Budinu uputu, jednostavno sa svime time prestati. Ne činiti ništa i prepustiti se isključivo užitku glazbe.

Preneseno uz dopuštenje
iz časopisa WAM broj 26.
www.wam.hr

Audio Tantra BVH 120-30 SE

Tvrtku Audio Tantra, vlasnika i konstruktora Damira Poljančića, iole ozbiljnijem audiofilu iz naših krajeva, kao i redovitim čitaocima ovog časopisa ne treba posebno predstavljati. Ipak, budući da je zamisao ove tvrtke, kako audiofilima, tako i onima koji tek počinju istraživanje ozbiljnije mogućnosti u reprodukciji glazbe, ponuditi još nešto osim samog materijalnog proizvoda, potrebno je o tome navesti riječ-dvije. Koncept koji Damir Poljančić pokušava uvesti na tržište, u kojem je kupac vrlo često prije i nakon kupovine prepušten sam sebi, jest omogućiti zaineresiranijem ljubitelju dobrog zvuka da sam djelomično sudjeluje u izradi zvučnika, kao i u optimiziranju uvođenja zvučnika u vlastiti audiosustav i slušaonicu. Da se ovo ipak ne bi pretvorilo u "uradi sam" postupak, pri analizi svakog detalja Damir Poljančić će pomoći svojim tridesetogodišnjim iskustvom. Ovo je naročito važno, budući da su primarni proizvod ove nevelike tvrtke zvučnici, uređaji koji su kao dijelovi sustava najosjetljiviji na okolinu, no čija pojava svojim oblikom, teksturom i veličinom ostavlja i najveći vizualni utisak. Tako se iz onoga što se na prvi pogled čini nevelikom paletom, jer radi se o šest temeljnih konstrukcija, u stvarnosti dobiva mnogo veći broj gotovih proizvoda u potpunosti skrojениh po mjeri kupca, odnosno stranke, budući da ta imenica bolje odgovara odnosu sa tvrtkom.

Svi ovi zvučnici su po svojem ustroju *horne* a prikazani modeli samo su prijedlog moguće izvedbe. Tako je i model BVH 120-30 SE predmet ove recenzije dobiven u samo jednoj od nekoliko mogućih varijacija. Pa podimo redom. Brojčane dijelovi oznake modela označavaju njegovu visinu od 120, odnosno dubinu od 30 centimetara. Kutije su izrađene iz borovog drveta, a moguće ih je dobiti izrađene i iz ostalih vrsta punog drveta. Teksturom prirodnog drveta te pažljivo i funkcionalno oblikovani ostavljaju dojam skulpture. Modeli koji ne nose oznaku SE izrađeni su iz medijapana uz, također, više mogućih završnih obrada. Izlazni otvor horni nalazi se u gornjem dijelu stražnje strane kutija, što ima, kao što ćemo vidjeti, za posljednju znatnu osjetljivost na smještaj zvučnika u odnosu na okolinu (slušaonicu). Srednje i dubokotonska zvučnička jedinica, marke Seas, smještena je na stepenicu izbočenu iz prednje plohe kutija i površine na kojoj se nalazi visokotonska jedinica, čime se osigurava vremensko usklađenje obaju zvučnika. Model, čak i proizvođač visokotonske jedinice se pak odabire s ciljem da se u danom sustavu (što uključuje i prostoriju u koju će zvučnici biti smješteni) ostvari najprikladnije rješenje. Zvučničke kutije koje sam imao priliku isprobati sadržavali su visokotonske jedinice marke Morel.

Kako udovoljiti glazbi

Neuobičajeno dugo vrijeme od gotovo jednog mjeseca koje sam imao prilike provesti u društvu ovih zvučnika omogućilo mi je i dugotrajne periode uživanja u glazbi bez uključenog "recenzentskog moda". No jedan od prvih diskova koji se našao u mom reproduktoru pokazao je dio onoga u čemu ovi zvučnici bez daljnega briljiraju. Iznimno dubok, čvrst i uvjerljiv bas činio je pouzdanu podlogu svim ostalim instrumentima (Miles Davis: "Kind of Blue", Sony/Columbia CK 64935). Kod manjih zvučničkih kutija, posebice onih drugačijeg ustroja, pokušaj postizanja ovakvih svojstava vrlo često dovodi do gubitka performansi u nešto višim područjima, što može rezultirati mutnošću gornjeg basa ili koloracijama u donjem dijelu sredine zvučnog spektra. Ovdje to naravno nije slučaj, ali je vrlo važno napomenuti da su ovi zvučnici iznimno osjetljivi na smještaj u prostoru. Pomak od nekoliko desetaka centimetara u bilo koju stranu može rezultirati značajnim promjenama u karakteru zvuka, naročito u području basa. Ponešto fizičkog rada na premještanju zvučnika dalo je i rezultate: bolju, iako ne i savršenu, usklađenost donjeg dijela s ostatkom tonskog spektra. Ovu nesavršenost, međutim, ne treba pripisati samim zvučnicima već neuglađenosti karaktera slušaonice, u kojoj se može primijetiti poneko stršanje u dubljem dijelu spektra. Zanimljivo je primijetiti da se u novom rasporedu jedan od zvučnika zbog oblika sobe čak i približio stražnjem zidu, što je, začuđujuće, dovelo do smanjenja izraženosti basova. Ovo pokazuje kako je uobičajeno pravilo da se većom udaljenošću zvučnika od stražnjeg zida prostorije odziv u donjem dijelu spektra smanjuje samo načelno i da ga ne treba prihvatiti kao dogmu, što uostalom

vrijedi i za bilo koje "pravilo" u audiofiliji. Pronađeno rješenje dokazalo je svoju valjanost i pri slušanju albuma "Point of View" Cassandre Wilson (Winter & Winter, 919004 2). Dojmljiv i bujan alt nadopunjivan je preciznim i oštro odsviranim tonovima dubljih instrumenata. I sljedeći ženski glas, onaj Tamare Obrovac (Tamara Obrovac Quartet: "Uluka", CBS CD 147) ispunjao je melodioznošću i punoćom uz neupitan osjećaj uvjerljivosti prezentacije. U svijet gregorijanskog pjevanja ("The World of Gregorian Chant", The Choir of the Carmelite Priory, DECCA 452940-2) zvučnici su ušli potpuno neprimijećeno te do kraja nisu "odavali" svoje prisustvo. Zbor je bio čvrsto smješten u prostoru koji se ipak doimao ponešto suženim. Unatoč tomu nisam imao većih poteškoća uočiti pojedine glasove i njihov točan položaj. Iznošenje detalja cjelokupne zvučne informacije ovim zvučnicima nije predstavljalo problem tako da je prostor definiran jasnoćom koja ne ostavlja slušatelja u nedoumici u pogledu njegove veličine ili akustičkih svojstava. Zamjetna je bila i dubina prostora, iako se nisam mogao oteći dojmu da se nalazim udaljen od izvodača više nego što bih želio biti. Pod identičnim dojmom slušao sam i Chopinov preludije u izvedbi Grigorija Sokolova (Opus 111 OPS 30-9006). Oblik i veličina instrumenta su prepoznatljivi zahvaljujući sposobnosti zvučnika da mikrodinamičke promjene jasno iznese a da pritom ne sakrije i naj-sitniji ali (pod)jednako važan glazbeni detalj.

Kad sam zamijenio svoj standardni reproduktor drugim uređajem, otkrilo se i još ponešto. Naime, razlike između različitih CD plejera više nisu bile toliko uočljive. Posljedica je to karakteristike zvučnika da u područje zvučnog spektra iznad gornje sredine ipak dodaju ponešto boje, stvarajući tako zasićenost koja na trenutke može djelovati zamorno. Neznatne su to ali ipak uočljive promjene u timbru, kao što se moglo čuti i na zahtjevnim dijelovima Mahlerove "Osme simfonije" (Simon Rattle, EMI Classics 557945-2). Tako je pomalo bio narušen i timbar klarineta u skladbi "Miserere" Arvoa Parta (The Hilliard Ensemble, ECM Rec-ords 847539 2). Ponešto istaknuti sibilanti također su djelomično kvarili ukupan dojam. No ponovimo, varijanta s ugrađenom Morelovom zvučničkom jedinicom samo je jedna od mnogih i mogućnost čvršće prilagodbe ostatku sustava i dalje je otvorena.

Cjelokupna zvučna slika činila se mnogo koherentnijom nego što bi se to moglo očekivati pri reprodukciji sa CD plejera i djelomice je nalikovala onoj s vinila. To ne treba shvatiti kao nedostatak zvučnika već kao kompliment i moguću ideju za način primjene ovih zvučnika. Dakle, oni će se najčešće sjajno uklopiti u audiosustav s izraženim "digitalnim" karakterom svojim brzim i detaljnim, no pomalo zatopljenim zvukom čvrstog basa.

Svaki trud se isplati

Gotovo nikad vrijeme utrošeno na fino ugadanje komponente audiosustava nije bačeno vrijeme. Koliko god znali ili mislili da znamo o važnosti usklađenosti komponenti, sobne akustike ili jednostavno smještaju zvučnika u prostoru, rezultati svake, pa i vrlo male promjene nerijetko nas iznenade. Unatoč neprestanom zasipanju informacijama o važnosti sobne akustike, većina audiofila ovome, na njihovu žalost, ne posvećuje dovoljno pažnje. S jedne strane je to razumljivo budući da se radi o području u kojem presudnu ulogu igra iskustvo "izvodača radova". U drugu ruku pak, budući da postoje tvrtke s iskustvom kao što je ona Damira Poljančića a koje su i spremne pomoći u tom zadatku, opravdanja gotovo da više i nema. Bez obzira na to što nam se principi izrade zvučnika činili dobro poznati a svaka nova komponenta već viđenom, mogućnost preispitivanja već dobro poznatih principa uvijek je dobrodošla. U tvrtki Audio Tantra ovu su mogućnost prihvatili te razvili koncept koji bi mogao zadovoljiti audiofile različitih ukusa i htijenja. Iako ovdje opisani zvučnici nisu bili posve lišeni poneke mane, priča ovdje ne prestaje. Jer, većinom je dobre rezultate moguće postići samo uz puno uloženoj truda, svakodnevnim uočavanjem nedostataka i otkrivanjem načina za njihovo uklanjanje. Ukoliko vam je na tom putu potrebno vodstvo gurua, pravu osobu mogli biste naći upravo u Damiru Poljančiću. A kad sa time završite, sjednite, opustite se, pustite si kakav dobar CD (ili još bolje dobar stari LP) i ne radite više ništa.